
OBSAH

1 Úvod do ekonomie	15
1.1 Předmět, metoda a některé charakteristiky ekonomie .	15
1.2 Definice ekonomické vědy	16
1.3 K metodě ekonomické vědy	17
1.4 Ke statutu ekonomie jako vědy	21
1.5 Některé charakteristiky ekonomie jako vědy	22
1.6 Etapy vývoje ekonomie jako vědy	24
2 Základní východiska a kategorie ekonomické vědy	34
2.1 Potřeby, výroba, ekonomické statky	34
2.2 Výrobní faktory	39
2.3 Hranice produkčních možností	43
2.4 Zákon klesajících výnosů	50
3 Principy hospodářské činnosti	54
3.1 Specifika hospodářské činnosti	54
3.2 Dimenze hospodaření subjektů	57
3.3 Interakce mezi subjekty	61
3.3.1 Dělbá práce	62
3.3.2 Směna	68
4 Trh a tržní mechanismus	73
4.1 Trh	73
4.2 Tržní mechanismus	74
4.2.1 Poptávka	76
4.2.2 Nabídka	82
4.2.3 Cena	86
4.2.4 Konkurence	92
5 Ekonomický systém	100
5.1 Základní ekonomické problémy a způsoby jejich řešení	100
5.2 Klasifikace ekonomických systémů	105
5.3 Příkazová ekonomika	109
5.4 Tržní ekonomika	112
5.5 Technická stránka společenské výroby	117

6 Chování spotřebitele na trhu zboží a služeb	120
6.1 Teorie užitku	120
6.2 Rovnováha spotřebitele a odvození křivky poptávky	126
6.2.1 Kardinalistická teorie užitku	127
6.2.2 Ordinalistická teorie užitku	132
7 Výroba, náklady firmy a její nabídka v podmínkách dokonalé konkurence	143
7.1 Základní východiska analýzy firmy	143
7.2 Výroba a náklady	146
7.3 Příjmy firmy a její zisk	159
7.4 Rovnováha firmy a odvození křivky nabídky	162
8 Firma v podmínkách nedokonalé konkurence	168
8.1 Vznik výsadního (monopolního) postavení tržního subjektu	168
8.2 Rovnováha a maximalizace zisku v případě monopolu	175
8.3 Oligopol a monopolní konkurence	185
9 Podnik v tržní ekonomice	192
9.1 Podnik a jeho životní cyklus	192
9.1.1 Podstata a cíle podniku	192
9.1.2 Vznik podniku	196
9.1.3 Životní cyklus podniku	202
9.1.4 Hlavní činnosti podniku	204
9.2 Hospodaření podniku a jeho prosperita	205
9.2.1 Majetková a kapitálová struktura podniku	205
9.2.2 Výnosy, náklady a hospodářský výsledek podniku	210
10 Vytváření cen výrobních faktorů, nerovnosti v důchodech	216
10.1 Vznik cen výrobních faktorů	217
10.1.1 Poptávka po výrobních faktorech	217
10.1.2 Nabídka a tržní cena výrobních faktorů	224
10.2 Nerovnosti v důchodech a jejich měření	228
10.3 Efektivnost nebo rovnost (přerozdělovací procesy v ekonomice)	233

11 Trh práce a nezaměstnanost	238
11.1 Nabídka a poptávka na trhu práce	238
11.2 Mzdy a trh práce	245
11.2.1 Podstata a formy mzdy	245
11.2.2 Stanovení mzdy v podmínkách dokonalé konkurence	248
11.2.3 Mzda v podmínkách nedokonalé konkurence – současné trhy práce	250
11.3 Nezaměstnanost	257
12 Trh půdy, trh kapitálu	261
12.1 Trh půdy a pozemková renta	261
12.2 Kapitál jako výrobní faktor	265
12.2.1 Kapitálové statky dlouhodobého charakteru	266
12.2.2 Kapitál jako volné (úvěrové) peněžní prostředky	269
12.3 Členění finančních trhů	271
12.4 Poptávka, nabídka a rovnováha na trhu kapitálu	273
13 Makroekonomické výstupy a jejich měření	282
13.1 Předmět makroekonomie	282
13.2 Makroekonomické výstupy	285
13.3 Metody zjišťování HDP	288
13.4 Nominální a reálný HDP	292
13.5 Hrubý domácí produkt a odvozené veličiny	294
13.6 Základní makroekonomické charakteristiky	297
14 Agregátní důchod a agregátní poptávka	300
14.1 Základní makroekonomické veličiny a jejich vzájemné vztahy	301
14.2 Dvousektorový model: spotřeba a investice	305
14.3 Dvousektorový model: výdajový multiplikátor	310
14.4 Třísektorový model	314
14.5 Využití výdajového modelu	317

15 Model AD – AS	321
15.1 Makroekonomická rovnováha v modelu AS – AD ..	322
15.2 Křivka agregátní poptávky	324
15.3 Křivka agregátní nabídky a potenciální produkt. . . .	330
15.4 Model AD – AS v otevřené ekonomice.	337
15.5 Využití modelu AD – AS	343
16 Ekonomický růst a hospodářský cyklus	346
16.1 Ekonomický růst a jeho teoretické základy	346
16.2 Keynesiánské modely růstu	351
16.3 Neoklasické modely růstu	355
16.4 Modely ekonomického rozvoje	358
16.5 Hospodářský cyklus	363
16.6 Příčiny hospodářského cyklu	364
16.7 Ekonomické důsledky hospodářského cyklu	368
16.8 Proticyklická a prorůstová hospodářská politika v poválečném období.	369
17 Peníze a banky	372
17.1 Pojetí a funkce peněz.	372
17.1.1 Peníze ve funkci měřítka cen a jednotky zúčtování	373
17.1.2 Peníze jako prostředek směny	374
17.1.3 Peníze jako měřítko a prostředek úhrady odložených plateb	375
17.1.4 Peníze jako zásoba bohatství, jako uchovatel hodnoty	375
17.2 Formy peněz	377
17.3 Měna, její kupní síla a kurz měny	379
17.4 Peněžní zásoba a poptávka po penězích	382
17.5 Banky	384
17.5.1 Bankovní soustava.	385
17.5.2 Centrální banka	387
17.5.3 Obchodní banky	389

18 Inflace a Phillipsova křivka	400
18.1 Chápání inflace a její měření	400
18.2 Inflace a soudobé teorie	404
18.3 Příčiny, typy a důsledky inflace	409
18.4 Phillipsova křivka	418
18.5 Dynamické chápání inflace a protiinflační politika	421
19 Stát a ekonomika	427
19.1 „Leviathan“ nebo „Prozřetelnost“?	427
19.2 Historický vývoj funkcí státu	431
19.3 Ekonomická teorie o zasahování státu do ekonomiky	433
19.4 Hospodářská a sociální politika státu	435
19.4.1 Typologie hospodářské politiky	435
19.4.2 Cíle a nástroje hospodářské politiky a jejich vztahy obecně	437
19.4.3 Magie makroekonomie	439
19.4.4 Strukturální hospodářská politika	442
19.4.5 Sociální politika státu	444
19.4.6 Průmyslová politika	444
19.4.7 Veřejný sektor	446
20 Fiskální politika	454
20.1 Rozpočtové hospodaření	455
20.2 Daňová politika	463
20.3 Výdajová politika	467
20.4 Deficit státního rozpočtu a státní dluh	470
20.5 Veřejné výdaje a zaměření fiskální politiky	472
21 Monetární politika	474
21.1 Peněžní zásoba a úroková míra jako hlavní nástroje monetární politiky	475
21.2 Nástroje centrální banky používané v monetární politice	481

22 Úloha vnějších ekonomických vztahů v národní ekonomice	489
22.1 Vnější ekonomické vztahy, základní kategorie	489
22.2 K teorii zahraničního obchodu	495
22.3 Vliv zahraničního obchodu na národní hospodářství	498
22.4 Vývoz a dovoz kapitálu. Problémy měnových relací	502
22.5 Vnější hospodářská politika	507
23 Světová ekonomika	510
23.1 Vznik světové ekonomiky	510
23.2 Internacionalizace ekonomiky	516
23.3 Postavení zemí, resp. jejich skupin ve světové ekonomice	518
23.4 Mezinárodní ekonomická integrace	522
23.5 Globalizace světové ekonomiky	526
24 Transformace ekonomiky	528
24.1 Charakteristika centrálního plánovitého řízení a některé jeho nedostatky	528
24.2 Východiska a přístupy k transformaci ekonomiky ..	530
24.3 Charakteristika transformačních procesů v České republice	533
24.3.1 Základní transformační kroky	533
24.3.2 Některé významné změny v právní oblasti ..	536
24.3.3 Privatizace ekonomiky	539
24.3.4 Trh práce a vývoj nezaměstnanosti	541
24.4 Transformace ekonomiky je dlouhodobý proces ...	545
Literatura	549
Rejstřík	553
Autoři publikace	559